

Київський університет імені Бориса Грінченка
Кафедра початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор

з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

“ ”

2016 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1.2.2 ПП Теорія та методика виховання

напрямок підготовки 6.010102 «Початкова освіта»
Педагогічний інститут

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Наданий візит	
Моніторинг якості освіти	
Програма №	С 268
Підпис	Горизонтальний підпис
« »	20 16 р.

Київ – 2016 рік

Теорія та методика виховання: роб. навч. прогр. [для студ. напр. підгот. 6.010102 «Початкова освіта»] / уклад. І.Г. Сухопара. – Київський університет імені Бориса Грінченка, 2016. – 11 с.

Розробники:

Сухопара Ірина Геннадіївна, викладач кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри початкової освіти та методик гуманітарних дисциплін

Протокол №7 від 20 січня 2016 року

Завідувач кафедри початкової освіти та методик
гуманітарних дисциплін
С.М. Мартиненко

Заступник директора
з науково-методичної та навчальної роботи
М.А. Машовець

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 1	Галузь знань <i>0101 Педагогічна освіта</i>	Нормативна	
	Напрямок підготовки <i>6.010102 Початкова освіта</i>		
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): вчитель початкової школи	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		3-й	
		Семестр	
Загальна кількість годин – 36		6-й	
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «бакалавр»	6 год.	2 год.
		Семінарські	
		4 год.	
		Практичні	
		4 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		20 год.	32 год.
		Модульний контроль: 2 год.	
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни - формувати систему теоретичних знань, практичних умінь і способів проводити виховну діяльність в початковій школі, готовності до виконання виховної функції; розвивати професійну компетентність.

Завдання навчальної дисципліни:

- визначити особливості виховання дітей молодшого шкільного віку на засадах гуманної педагогіки, а також сприяти здобуттю знань, виробленню вмінь і навичок для успішної виховної діяльності;
- сформуванню розуміння сутності методів, прийомів, форм організації виховного процесу в початковій школі;
- ознайомити з основами планування виховної роботи вчителя початкової школи;
- встановити закономірності та принципи формування учнівського колективу, способи створення виховного середовища в початковій школі;
- сприяти професійному формуванню майбутнього педагога, розвивати його педагогічне мислення;

Навчальна дисципліна «Теорія та методика виховання» спрямована на формування у студентів таких компетентностей.

Загальні компетентності:

- **соціальна** – вміння студента працювати у парах, групах, команді, виконувати різні ролі та функції в колективі;
- **інформаційна** – здатність майбутнього педагога працювати з різними видами джерел педагогічної літератури, критично ставитися до отриманої інформації, застосовувати у практичній виховній діяльності;
- **комунікативна** – здатність ефективно спілкуватися з учнями, батьками, колегами під час виховного процесу, висловлювати думку зрозуміло для учнів, батьків, колег;
- **самоосвітня** – вміння розробляти програму самовдосконалення з виховної діяльності, добирати ефективні методи і прийоми самовиховання.

Професійні компетентності (педагогічні):

- **освітня** – володіти базовими знаннями теорії та методики виховання, вміти застосовувати їх у власній педагогічній діяльності;
- **психологічна** – здатність будувати виховний процес із врахуванням вікових, психічних, індивідуальних особливостей учнів;
- **діагностична** – вміння визначати рівень вихованості школярів, конструювати виховний процес на основі даних про дитину, аналізувати та передбачати поведінку учнів;
- **рефлексивна** – здатність критично оцінювати власну виховну діяльність, аналізувати, робити висновки.

Фахові компетентності:

- **здоров'язбережувальна** – особистісне ціннісне ставлення майбутнього вчителя до власного здоров'я і та створення психологічного мікроклімату для успішного навчання і виховання учнів початкової школи;
- **методична** – знання закономірностей, принципів, методів, форм організації виховного процесу у початковій школі, володіння сучасними виховними технологіями, вибір оптимальних для досягнення поставленої мети;
- **практично-творча** – здатність обирати доцільні методи та форми виховного процесу, розробляти різноманітні виховні заходи, виявляючи оригінальність, креативність.

У процесі вивчення навчальної дисципліни передбачаються такі програмні **результати навчання:**

- здатність продемонструвати знання закономірностей, принципів, методів та форм організації виховного процесу у початковій школі;
- вміння розробляти виховні заходи на основі знань методики їх проведення;
- вміння проводити діагностику рівня вихованості молодших школярів;
- вміння організовувати особистісно-орієнтоване виховання в початковій школі;
- здатність аргументувати свої погляди на виховання молодших школярів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 2. МЕТОДИКА ВИХОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Тема 1. Особливості виховного процесу в початковій школі

Виховний процес як цілеспрямований процес взаємодії педагогів і учнів. Сутність і мета виховного процесу в початковій школі. Особливості виховного процесу в гуманній педагогіці. Результативність виховного процесу. Особливості психічного розвитку молодших школярів та їх врахування у виховному процесі. Особливості організації виховного процесу в початковій школі.

Основні поняття теми: виховний процес, мета і сутність, структура, результативність, особливості виховного процесу в початковій школі.

Рекомендована література

Основна: 1, 2, 3, 4.

Додаткова: 1, 2, 3, 5.

Тема 2. Методи виховання молодших школярів

Методи впливу на свідомість та почуття молодших школярів, їх мета, особливості застосування в початковій школі. Пояснення, розповідь, бесіда, лекція як вербальні способи впливу на свідомість учнів; методика їх проведення з молодшими школярами. Метод прикладу.

Методи організації діяльності та формування досвіду суспільної поведінки молодших школярів, їх мета, особливості застосування в початковій школі. Педагогічна вимога, її види. Громадська думка, шляхи її формування в початковій школі. Привчання,

вправи, доручення як прийоми формування поведінки молодших школярів; особливості їх організації в початковій школі. Виховні ситуації, їх мета, види, організація та проведення у початковій школі.

Методи стимулювання поведінки молодших школярів, їх мета, особливості застосування. Основні прийоми заохочення та покарання в початковій школі. Педагогічні вимоги до застосування заохочень та покарань. Особливості організації та проведення змагання в початковій школі.

Методи контролю за ефективністю виховання молодших школярів, їх мета. Педагогічне спостереження, бесіди, опитування, аналіз результатів діяльності, виконання доручень, створення виховних ситуацій, особливості їх застосування в початковій школі.

Основні поняття теми: методи впливу на свідомість та почуття, пряма і опосередкована вимога, громадська думка, привчання, вправи, доручення, виховні ситуації, методи стимулювання, заохочення, покарання, змагання.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткова: 4, 5, 6, 7.

Тема 3. Система виховної роботи класовода з учнями початкової школи

Планування роботи класовода. Види планів виховної роботи педагогів із молодшими школярами. Індивідуальний план роботи класовода, його мета, завдання, структура в початковій школі. План виховного заходу в початковій школі, його мета та структура. Аналіз діяльності класовода в початковій школі.

Психолого-педагогічні закономірності формування колективу учнів початкової школи. Завдання вчителя початкової школи щодо формування учнівського колективу. Етапи розвитку дитячого колективу. Шляхи формування колективу учнів початкової школи.

Виховний простір як чинник розвитку особистості молодшого школяра, його функції. Компоненти створення виховного простору для молодших школярів. Роль вчителя початкової школи у створенні середовища для учнів.

Основні поняття теми: план виховної роботи, види планів, колектив, етапи та шляхи створення колективу, виховний простір, виховне середовище.

Рекомендована література:

Основна: 1, 2, 3, 4, 5.

Додаткова: 3, 4, 5, 6, 7.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
		у тому числі						у тому числі				
		л	с	пр.	с.р	МКР		л	с	пр.	с.р.	МКР
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль II. Методика виховної діяльності в початковій школі												
Тема 1. Особливості виховного процесу в початковій школі		2			2			2			8	
Тема 2. Методи виховання молодших школярів		2	2	2	6					2	12	
Тема 3. Система виховної роботи класовода з учнями початкової школи		2	2	2	6						12	
Модульний контроль						2						
Разом за змістовим модулем 1	36	6	4	4	20	2		2		2	32	
Усього годин	36	6	4	4	20	2		2		2	32	

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Форми організації виховання в початковій школі.	2
2.	Організація виховного середовища в початковій школі.	2

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Групові форми організації виховного процесу в початковій школі.	2
2.	Форми організації учнівського колективу в початковій школі.	2

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Кількість балів
1.	Тема 1. Особливості виховної діяльності з молодшими школярами Розробити різні схеми аналізу результативності виховної роботи вчителя початкової школи.	4	5
2.	Тема 2. Методи виховання молодших школярів Скласти план-конспект розповіді, вікторини, виховної ситуації для учнів початкової школи.	8	10
3.	Тема 3. Система виховної роботи класовода з учнями початкової школи Скласти план-конспект ранкової зустрічі, уявної гри-подорожі для учнів початкової школи.	8	10
	Разом	20 год.	25 балів

8. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- **Словесні:** лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- **Наочні:** спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- **Практичні:** вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

9. Методи контролю

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

Методи усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

Методи письмового контролю: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, реферат, есе.

Методи самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота				Макс. сума балів
Форми роботи	Змістовий модуль I			
	T1	T2	T3	
Лекції	2	2	2	3
Семінарські заняття		2	2	16
Практичні заняття		2	2	16
Самостійна робота	5	10	10	25
МКР	25			25
85:100=0,85 РК – 0,85				85

Рейтинговий показник успішності

Оцінка ECTS	Оцінка за шкалою університету	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 – 68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1– 34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

11. Методичне забезпечення

- ✓ опорні конспекти лекцій;
- ✓ мультимедійні презентації;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.

12. Рекомендована література

Основна

1. Волкова Н. П. Педагогіка: навч. пос. 2-ге видання, перероблене, доповнене / Н. П. Волкова. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с. (Альмаматер).
2. Карпенчук С. Г. Теорія і методика виховання: навч. посібник для студ. пед. навч. закладів / С. Г. Карпенчук. – К. : Вища школа, 1997. – 304 с.
3. Кондрашова Л. В. Методика організації виховної роботи в сучасній школі: навчальний посібник / Л. В. Кондрашова, О. О. Лаврентьєва, Н. І. Зеленкова. – Кривий Ріг : КДПУ, 2008. – 187 с.
4. Матвієнко О. В. Виховання молодших школярів: теорія і технологія [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Матвієнко. – К. : Стилос, 2006. – 543 с.
5. Мельничук С. Г. Педагогіка (Теорія виховання): навчальний посібник / С. Г. Мельничук. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2012. – 288 с.

Додаткова:

1. Бондаревская Е. В. Ценностные основания личностно-ориентированного воспитания / Е. В. Бондаревская // Педагогика. – 1995. – № 4. – С. 29-36.
2. Бондаревская Е. В. Гуманистическая парадигма личностно-ориентированного образования / Е. В. Бондаревская // Педагогика. – 1997. – № 4. – С. 32-37.
3. Гамезо М. В. Возрастная и педагогическая психология: учебное пособие для студентов всех специальностей пед. вузов / М. В. Гамезо, Е. А. Петрова, Л. М. Орлова. – М. : Педагогическое общество России, 2003. – 512 с.
4. Методика воспитательной работы : учебное пособие для студентов высш. пед. учебн. заведений / Л. А. Байкова, Л. К. Гребенкина, О. В. Еремкина и др.; Под ред. В. А. Сластенина. – М. : Издательский центр «Академия», 2004. – 52 с.
5. Савченко О. Я. Виховний потенціал початкової освіти: пос. для вчителів і методистів початкового навчання / О. Я. Савченко. – 2-ге вид., доповн., переробл. – К. : Богданова А. М., 2009. – 82 – 89 с.
6. Селиванов В. С. Основы общей педагогики: Теория и методика воспитания: учебное пособие для студ. высш. пед. учеб. завед. / В. С. Селиванов / Под ред. В. А. Сластенина. – 2-е изд., испр. – М. : Издат. центр Академия, 2002. – 336 с.
7. Щуркова Н. Е. Прикладная педагогика воспитания : учебное пособие / Н. Е. Щуркова. – СПб : Питер, 2005. – 263 с.

Навчально-методична карта дисципліни «Теорія та методика виховання»
Разом: 30 год., лекції – 6 год., семінарські заняття – 4 год., практичні заняття – 4 год.,
самостійна робота – 20 год., модульний контроль – 2 год.

Модулі	Змістовий модуль I		
Назва модуля	Методика виховної діяльності в початковій школі		
Кількість балів за модуль	60 балів		
Лекції	1	2	3
Теми лекцій	Особливості виховної діяльності в початковій школі	Методи виховання молодших школярів	Планування роботи вчителя початкової школи
Теми семінарських занять		Форми організації виховання в початковій школі	Організація виховного середовища в початковій школі
Теми практичних занять		Групові форми організації виховного процесу в початковій школі	Форми організації учнівського колективу в початковій школі
Самостійна робота	5 балів	10 балів	10 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота (25 балів)		
Підсумковий контроль	85 балів РК – 0,85		

